

клети". А това показва, че още в началните векове на тяхното настаняване по българските земи, ромите са били приети не като сподвижници и съучастници на чуждестранни врагове и поробители на България, а като хора, на които историята е отсъдила "нерадостна съдба", поради което заслужават разбиране и съчувствие.

Дори и да не бяха открити документи за ромско присъствие у нас преди попадането ни под османо-турско иго, негативните наслоения между българи и цигани в това отношение, можеха да бъдат преодолени, ако се обръщаше внимание на други, макар и външно косвени, данни. Доколкото тук става дума за нещо много съществено, ще си позволя да се спра на него по-конкретно.

Както бе вече обяснено, циганите присъстват в земите на Персийската, Византийската и Арабската империи далеч преди да се е зародила и утвърдила като държавно-военна сила Османската империя. В случая интерес представлява ромското присъствие във Византийската империя, което някои автори датират към VII век. И тъкмо Византия е по онова време най-значимия в териториално, военно-политическо, икономическо и прочее отношение съсед на България. А както сочат историческите факти и по време на първото, и по време на второто българско царство, между Византия и България са водени редица войни, в които ту едната, ту другата е нахлувала в "чужди земи" - временно или трайно. При това положение напълно естествено е да се допуска, че в нашите земи е могло да се осъществи едно или друго заселване на цигани, при това далеч преди появата на османски армии в земите на Балканския полуостров. Причините за такова заселване са могли да бъдат различни, две от които обаче са съвсем лесни за допускане.

Първо, византийските войски са ползвали отделни цигански групи за различни нужди и напълно възможно е при настъпление в българските земи с тях да са се придвижвали и части от тези групи, а при някои отстъпления не всички цигани да са успели да се изтеглят отново във Византия.

Второ, в земите на Византия циганите са преди всичко чергаруващи групи и племена. Затова и в своя "вечен преход" от място на място нищо чудно едни или други цигани "да